

ZELENI PRSTEN
Zagrebačke županije

Javna ustanova
za upravljanje zaštićenim područjima
i drugim zaštićenim dijelovima prirode
na području Zagrebačke županije
Zeleni prsten

151. samoborske brigada HV 1
10430 Samobor
Tel: +385 (0)1 6111-552
E-mail: info@zeleni-prsten.hr
www.zeleni-prsten.hr

10

godina
JU Zeleni prsten
Zagrebačke županije

TAJANSTVENI SVIJET ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

ZELENI PRSTEN
Zagrebačke županije

IZDAVAČ
Javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije

ZA IZDAVAČA
dr. sc. Tatjana Masten Milek

UREDNUICA
Željka Šabarić

STRUČNI TIM
Luka Basrek, Boris Gerenčević, Maja Pintar, Tomica Rubinić, Darko Slukan

DIZAJN I GRAFIČKA PRIPREMA
Katerina Vrančić

LEKTURA
Vida Milek, prof.

ARHIVA FOTOGRAFIJE
JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, Hyla, Grad Jastrebarsko,
JU Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje i Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije

AUTORI FOTOGRAFIJA
Roman Avdagić, Luka Basrek, Senka Baškiera, Boris Gerenčević, Tomislav Klanfar, Toni Koren,
Davor Krnjeta, Tatjana Masten Milek, Perica Mustafić, Vlado Pirša, Roberta Pišpek, Ronald Popara,
Vida Posavec Vukelić, Tomica Rubinić, Darko Slukan, Željka Šabarić, Goran Šafarek, Ivan Batušić,
Ana Štih i Mario Žilec

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 001049461.

ISBN 979-953-56250-9-4

Samobor, prosinac 2019.

Leptir šahovnica

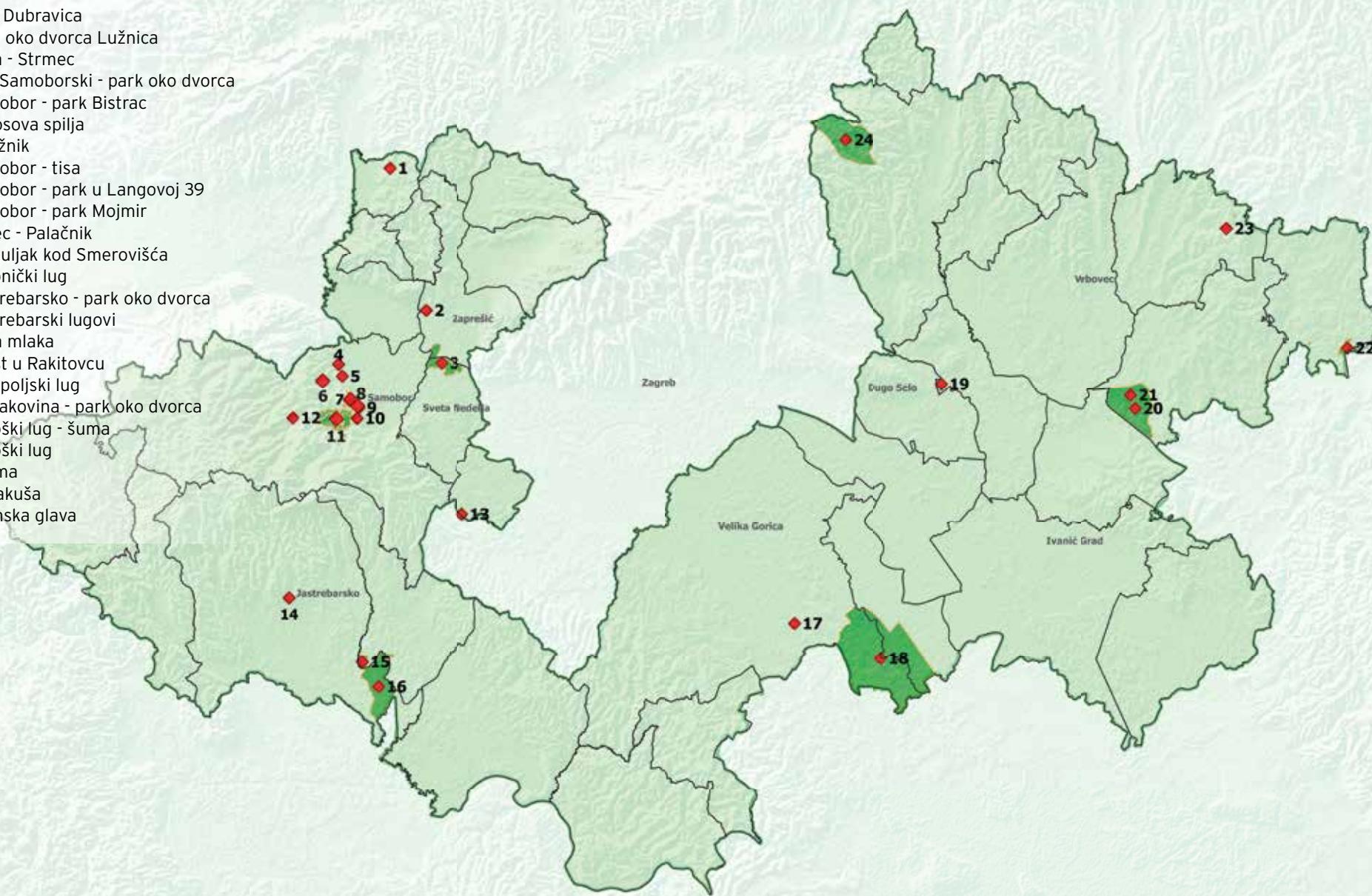

Pčelarica

Posebni rezervat - ornitološki	
Crna mlaka.....	8
Sava - Strmec	12
Jastrebarski lugovi	14
Posebni rezervat - botanički	
Brežuljak kod Smerovića	16
Cret Dubravica	18
Posebni rezervat - šumske vegetacije i zoološki	
Varoški lug	20
Posebni rezervat - šumske vegetacije	
Stupnički lug	22
Česma	24
Novakuša	26
Park šuma	
Tepec - Palačnik	28
Stražnik	28
Značajni krajobraz	
Zelinska glava	30
Turopoljski lug	32
Spomenik prirode	
Grgosova spilja	34
Hrast u Rakitovcu	36
Spomenik parkovne arhitekture	
Samobor - tisa	37
Samobor - park u Langovoju 39	38
Lug Samoborski - park oko dvorca	40
Samobor - park Bistrac	42
Jastrebarsko - park oko dvorca	44
Božjakovina - park oko dvorca	46
Samobor - park Mojmir	48
Park oko dvorca Lužnica	50
NATURA područja	
Žutica	56
Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje	60
Pokupski bazen	62
Kupa	64
Sava uzvodno od Zagreba	66
Odransko polje	68
Sava nizvodno od Hrušćice	70

KARTA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

1. Cret Dubravica
2. Park oko dvorca Lužnica
3. Sava - Strmec
4. Lug Samoborski - park oko dvorca
5. Samobor - park Bistrac
6. Grgosova spilja
7. Stražnik
8. Samobor - tisa
9. Samobor - park u Langovoju 39
10. Samobor - park Mojmir
11. Tepec - Palačnik
12. Brežuljak kod Smeroviča
13. Stupnički lug
14. Jastrebarsko - park oko dvorca
15. Jastrebarski lugovi
16. Crna mlaka
17. Hrast u Rakitovcu
18. Turopoljski lug
19. Božjakovina - park oko dvorca
20. Varoški lug - šuma
21. Varoški lug
22. Česma
23. Novakuša
24. Zelinska glava

Područje Zagrebačke županije karakterizira bogatstvo prirodnih resursa, u kojem se ističu šume, močvarni prostori, krški fenomeni te velika raznolikost biljnog i životinjskog svijeta. Zaštićena područja zauzimaju čak 37.690 ha što je 12,2% površine Zagrebačke županije. Javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije ustanova je za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije. Svrha našeg djelovanja upravljanje je zaštićenim područjima u smislu zaštite, održavanja i promicanja te osiguranja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Ako ste zaljubljenici u prirodu, aktivni odmor i rekreaciju, zaštićeni predjeli Zagrebačke županije mjesto su koje morate posjetiti. Plava žaba, biljka mesožderka, orao štekavac, crna roda, kockavica i ostale posebne vrste s nestrpljenjem vas očekuju...

Zagrebačka županija, popularno zvana i „zagrebački zeleni prsten“, okružuje grad Zagreb prirodnim ljepotama, atraktivnim lokacijama i raznolikošću kakvu ima malo glavnih gradova u svojoj neposrednoj blizini. Idealna je izletnička destinacija, koja je uspjela spojiti suvremeni urbanizam te očuvati prirodne i kulturne vrijednosti. Dođite, upoznajte bogatstvo netaknute prirode i uživajte u prekrasnim, čarobnim i neotkrivenim zaštićenim područjima.

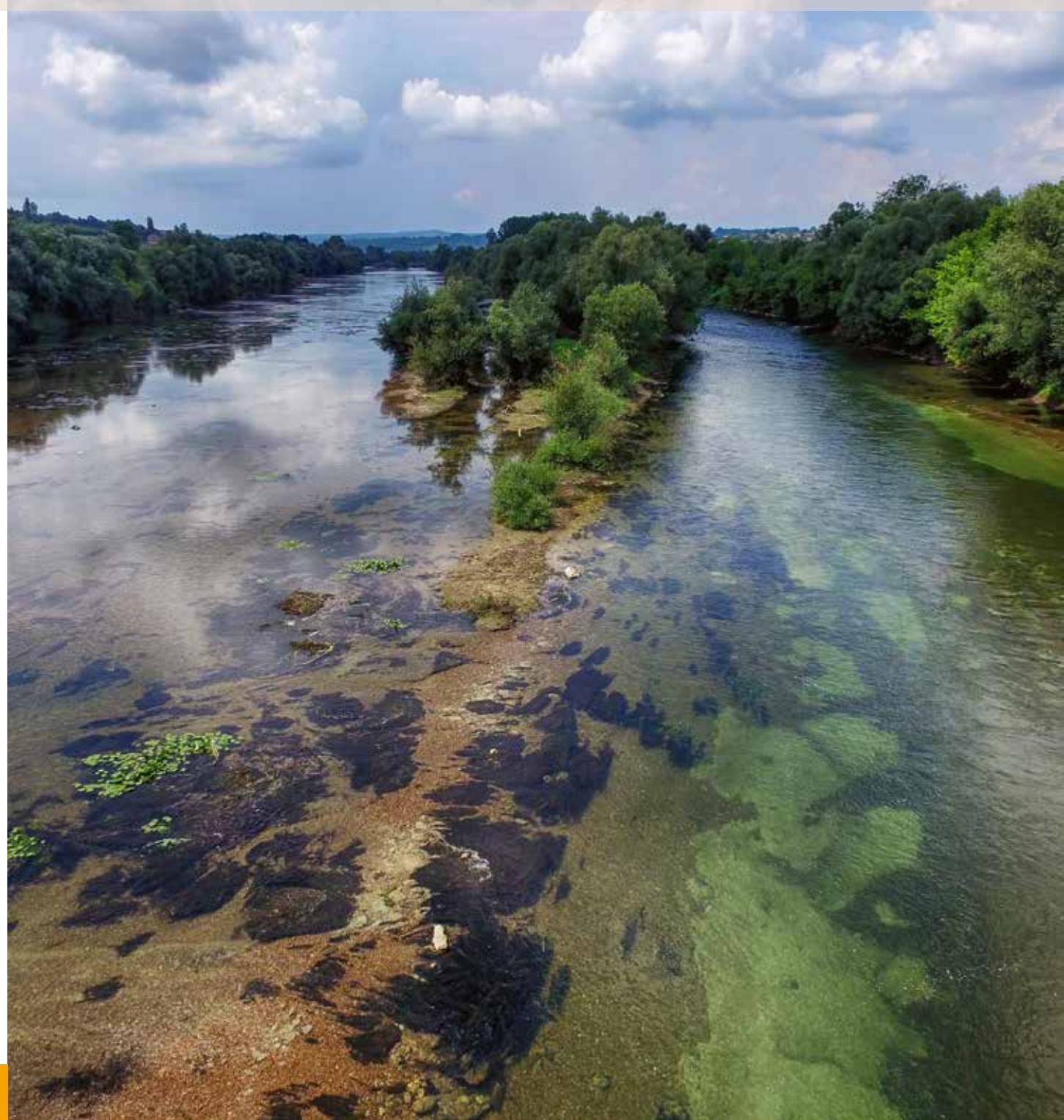
Kontakt podaci:

151. samoborske brigade HV 1, 10430 Samobor

Tel: +385(0)1 6111-552

E-mail: info@zeleni-prsten.hr

OIB: 30375380377

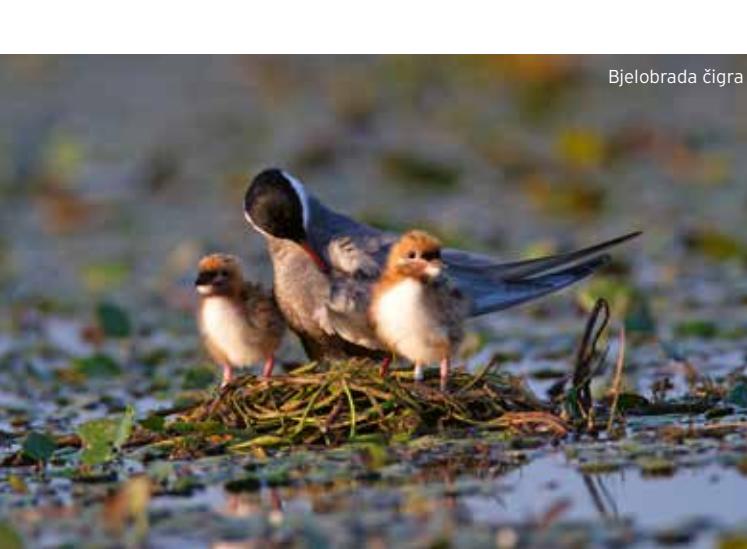

POSEBNI REZERVAT - ORNITOLOŠKI
CRNA MLAKA

Patka gogoljica

Osim ptica, ribnjaci Crne mlake dom su i mnogim drugim životinjama, tu obitavaju dabar, lisica, divlja mačka, kuna, srndač, vodena rovka, bjelouška, barska kornjača, zelena žaba, gatalinka te različite vrste beskralješnjaka. Crna mlaka predstavlja bogato stanište jednog od rijedih sisavaca ovih područja - vidre.

Bjelobrada čigra

Okružena raskošnom šumom te obrasla trskom i vodenim biljem Crna mlaka predstavlja raj za ptice na 640 ha. Najzanimljivija je u vrijeme jesenske selidbe ptica kada se može vidjeti i više od 20 000 ptica, koje na ovo područje dolaze kako bi se odmorile ili prehranile na svom putu dalje prema jugu.

Crna mlaka ima izuzetno bogatu i raznoliku ornitofaunu. Ornitolazi su zabilježili više od 200 vrsta ptica što je impozantan broj s obzirom na to da ih je u Hrvatskoj zabilježeno oko 400. Brojne su gnjezdarice: gnjurci, patke, liske, čigre, kokošice, kao i mnoge pjevice koje grade gnijezda u trsci i grmlju. Crne rode, crne lunje, štekavci, škanjci i druge grabljivice gnijezde se u okolnim šumama, a hrane na ribnjacima povezujući tako ova dva ekosustava. Na ribnjacima, tijekom selidbe, borave veća ili manja jata pataka, gusaka i ĉurlina. Osobito su značajne patke njorke.

Budući da prirodna močvarna područja nestaju zbog isušivanja ili regulacija rijeka, šaranski ribnjaci poput Crne mlake vrlo su važni. Imaju neizmjernu ekološku važnost, te imaju nezamjenjivu ulogu za europske ptice selice koje putuju područjem istočnog Jadrana.

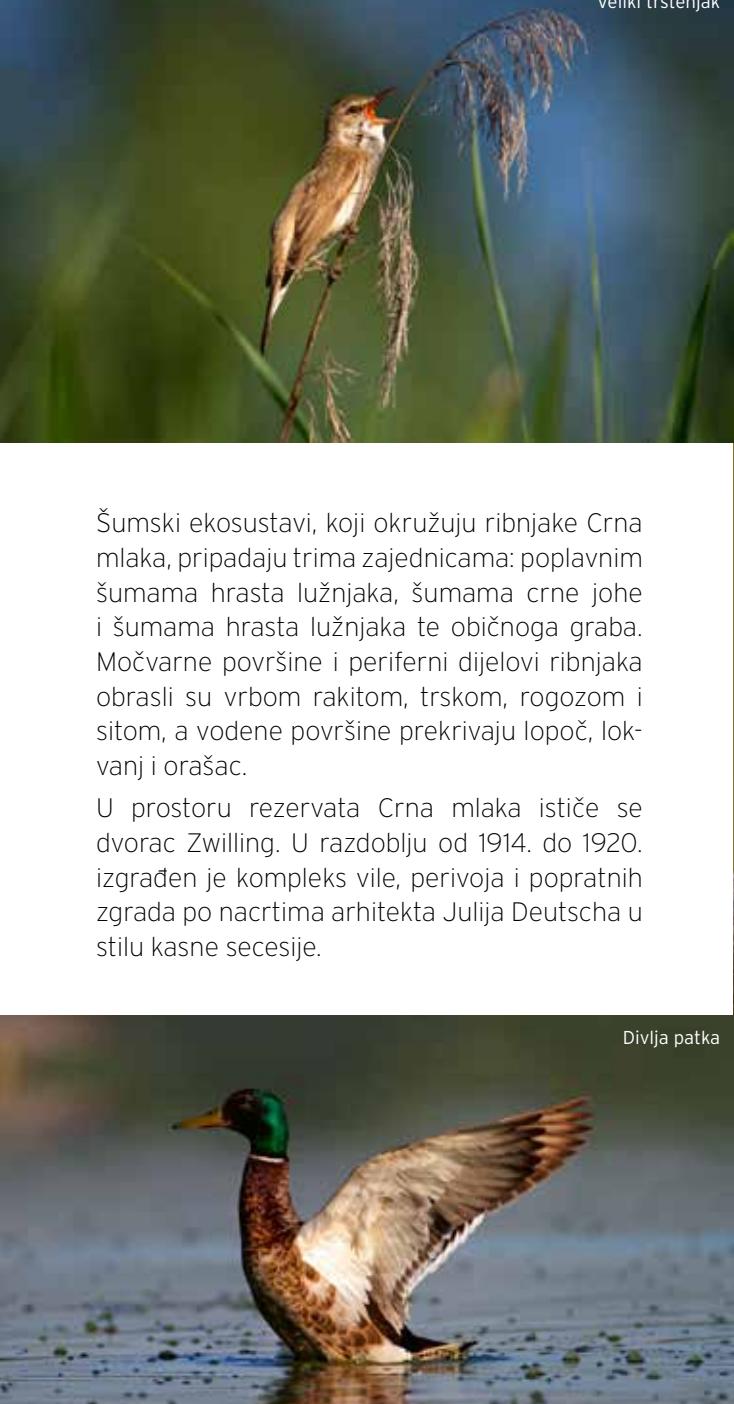
Veliki trstenjak
Vodomar

Šumski ekosustavi, koji okružuju ribnjake Crna mlaka, pripadaju trima zajednicama: poplavnim šumama hrasta lužnjaka, šumama crne johe i šumama hrasta lužnjaka te običnoga graba. Močvarne površine i periferni dijelovi ribnjaka obrasli su vrbom raktom, trskom, rogozom i sitom, a vodene površine prekrivaju lopoč, lokvanjan i orašac.

U prostoru rezervata Crna mlaka ističe se dvorac Zwilling. U razdoblju od 1914. do 1920. izgrađen je kompleks vile, perivoja i popratnih zgrada po nacrtima arhitekta Julija Deutscha u stilu kasne secesije.

Divlja patka

Crna mlaka proglašena je 1980. godine posebnim ornitološkim rezervatom, a 1993. godine uvrštena je na popis Ramsarske konvencije - područja koja imaju status močvare od međunarodne važnosti! Rezervat se nalazi u jugozapadnom dijelu Zagrebačke županije, u središnjem dijelu močvarno-šumskog područja doline rijeke Kupe, na području grada Jastrebarskog.

Posebni ornitološki rezervat Crna mlaka zatvoren je za turističke posjete.

Čubasti gnjurac

Patka njorka

Siva čaplja

POSEBNI REZERVAT - ORNITOLOŠKI
SAVA STRMEC

Sjenica mošnjarka

Upravo je vrijednost ovog područja u tome što se promjena hidrografskih uvjeta zadnjih desetljeća dogodila svugdje nizvodno uz rijeku Savu, a od kojih su mnoga meliorirana i urbanizirana te je područje rezervata Sava-Strmec postalo utočiste za brojne ptice gnjezdarice, selice, zimovalice i preletnice.

Crvenokljuni labud

Zapadno od Podsuseda, na desnoj i lijevoj obali Save, smjestio se posebni ornitološki rezervat Sava-Strmec koji je proglašen još 1971. godine. To je jedinstveno stanište brojnih vrsta ptica, obraslo poplavnim šumama vrbe, topole i poljskog jasena. U dijelu ornitološkog rezervata očuvan je prirodni tok s meandrima i rukavcima gdje obitavaju brojne ptičje vrste.

Područje ornitološkog rezervata nije proglašeno zaštićenim zbog velike brojnosti ptica nego zbog prisustva ptica koje su relativno rijetke, a pogotovo u blizini velikog grada kao što je Zagreb. Istraživanjima je do danas zabilježeno više od 150 ptičjih vrsta, poput sivog sokola, kulika sljepčića, vodomara, pčelarice, pupavca, sjenice mošnjarke, slavuja, pjegave grmuše. Područje je vrijedno stanište za četiri ugrožene populacije ptica, a to su: gnjezdeće populacije orla štekavca, male prutke i bregunice te preletnička populacija velike čigre.

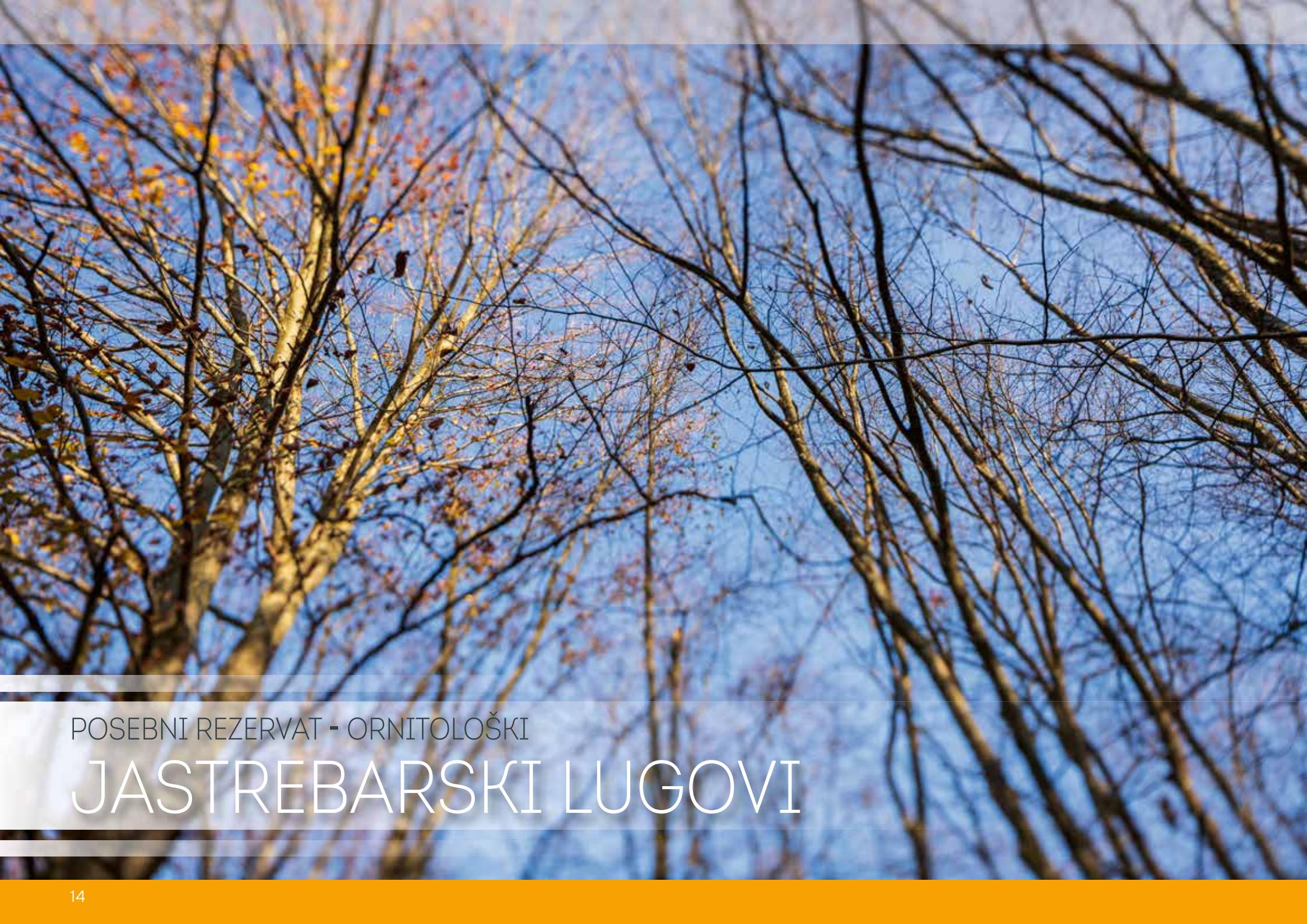
Područje rezervata djelomično se preklapa s područjem Natura 2000 uz rijeku Savu uzvodno od Zagreba.

JESTE LI ZNALI?

Na području rezervata i oko njega gnijezde se ugrožene vrste ptica poput štekavca, crne rode i bregunice, koje to nisu činile u vrijeme proglašenja rezervata, što nam je najvažnija potvrda vrijednosti i potrebe očuvanja rezervata.

Pčelarica

POSEBNI REZERVAT - ORNITOLOŠKI
JASTREBARSKI LUGOVI

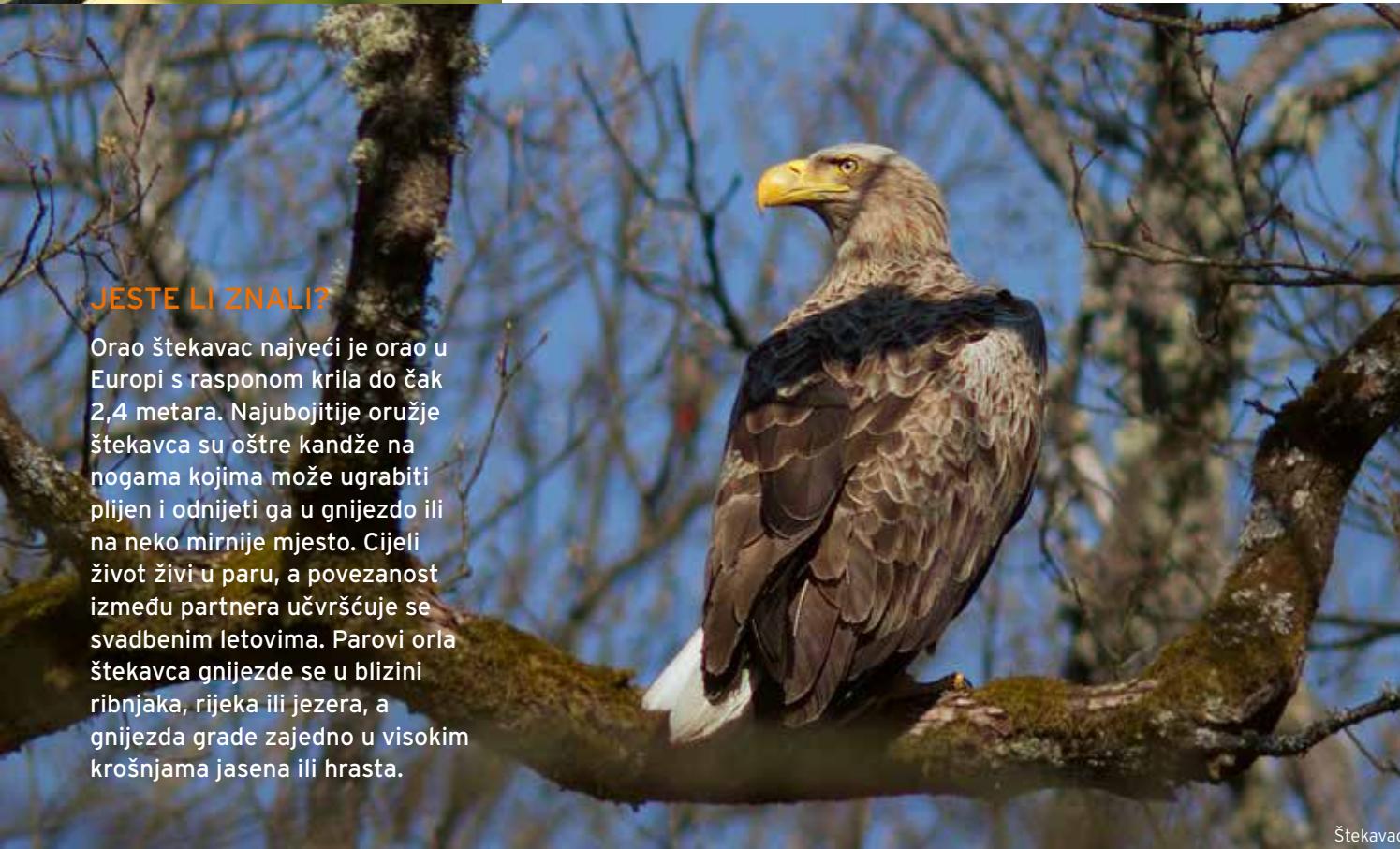
Cna žuna

Ornitološki rezervat Jastrebarski lugovi područje je nizinske šume hrasta lužnjaka, jasena, brijesta, klena, johe. Hrast, jasen i brijest u prosjeku su starosti oko 150 godina. Uslijed depresije tog područja voda se dugo zadržava, čineći šumsko tlo močvarnim. Lugom se gospodari tako da se očuvaju stoljetne skupine stabala koja su obitavališta orla štekavca.

Područje Jastrebarskih lugova proglašeno je 1967. godine posebnim ornitološkim rezervatom kao obitavalište orla štekavca, rijetke i ugrožene grabiljivice. Jastrebarski lugovi nalaze se na području općine Klinča Sela na površini od 62,5 ha, a obuhvaćaju šumske predjele uz lijevu obalu rječice Okičnice.

Crna roda

Štekavac

JESTE LI ZNALI?

Orao štekavac najveći je orao u Europi s rasponom krila do čak 2,4 metara. Najubođitije oružje štekavca su oštре kandže na nogama kojima može ugrabiti plijen i odnijeti ga u gnijezdo ili na neko mirnije mjesto. Cijeli život živi u paru, a povezanost između partnera učvršćuje se svadbenim letovima. Parovi orla štekavca gnijezde se u blizini ribnjaka, rijeke ili jezera, a gnijezda grade zajedno u visokim krošnjama jasena ili hrasta.

POSEBNI REZERVAT - BOTANIČKI
BREŽULJAK KOD SMOLOVIŠĆA

Samoborska gromotulja

Područje Brežuljka kod Smerovišća zaštićeno je kao poseban botanički rezervat 1963. godine. Značajan je floristički lokalitet ukupne zaštićene površine od 3,04 ha. Nalazi se na dolomitnom brežuljku, sastavljenom od pješčenjaka, neposredno iznad korita Lipovečke Gradne u Samoboru uz aktivni kamenolom. Tu je stanište naša i samoborska gromotulja, nježna busenasta biljka, koja raste samo na dvije lokacije u svijetu, te mala sapunika koja je tercijarni relikt i pripada južnoeuropskom flornom elementu

Samoborska gromotulja biljka je malih cvjetova skromnih životnih zahtjeva. Raste u obliku busena, a list je s obje strane prekriven zvjezdastim dlačicama. Cvate u ožujku i travnju, listovi su uski, prema vrhu suženi te dlakavi i sivozelene boje, dok su cvjetovi žuti s četiri srcolikе latice unakrsno smještene. Od milja je nazvana samoborska degenija. Smerovišće je jedino stanište samoborske gromotulje u Hrvatskoj.

JESTE LI ZNALI?

Sapunika je stara ljekovita biljka, bogata saponinima, koji stvaraju pjenu u vodi nakon što se korijen biljke natrila i potopi u vodu. Zbog te pojave biljka je dobila naziv sapunika.

Mala sapunika

Vankich/Shutterstock.com

POSEBNI REZERVATI - BOTANIČKI
CRET DUBRAVICA

Okrugolisna rosika i mah tresetar

Područje creta kod Dubravice s okolnom šumom stavljeno je pod posebnu zaštitu 1966. godine na površini od 8,49 ha. Rezervat se nalazi u šumi Dubrava ispod Lugarskog brega na lijevom obronku potoka Dubrava. Cret je gotovo jednoliko pokriven niskom vegetacijom s mjestimice izraslim grmovima johe, krkavine, breze i vrbe.

Zbog rijetkosti, izdvojenosti i male površine, cretovi spadaju među kritično ugrožena staništa Hrvatske. Jedno od posljednjih nalazišta okrugolisne rosike u Hrvatskoj je ret Dubravica.

Cret Dubravica također je dom različitim vrstama biljaka od kojih su posebno značajne tri kritično ugrožene biljne vrste: uskolisna suhoperka, močvarna broćika i bijela šiljkica te ugrožene vrste gljiva: močvarna patuljica, cretna patuljica, cretna vlažnica i suhoperkina močvarnica. Na području creta zabilježene su i dvije vrste vodozemaca, četrdeset tri vrste leptira i sedam vrsta vretenaca.

JESTE LI ZNALI?

Rosika tijekom ljeta može uloviti do dvije tisuće kukaca!

POSEBNI REZERVAT - ŠUMSKE VEGETACIJE I ZOOLOŠKI
VAROŠKI LUG

Crna roda

Lisica

Divlja mačka

Posebni zoološki rezervat Varoški lug, površine 897,03 ha, leži jugozapadno od Vrbovca. Ovo je područje osobito faunistički zanimljivo jer u njemu obitavaju brojni predstavnici srednjoeuropske faune: jelen, srna, divlja svinja, divlja mačka, jazavac, kuna zlatica, lisica, lasica, tvor i dr. Područje obiluje brojnim ptičjim vrstama, kao što su škanjac, eja močvarica, veliki djetlić, mali djetlić, plavetna sjenica, crnoglav sjenica, brgljez i mnoge druge. Vrijednost ovog rezervata je u tome što se na tom prostoru gnijezde crna roda i orao klikaš, a postoji mogućnost za gniježđenje orla štekavca.

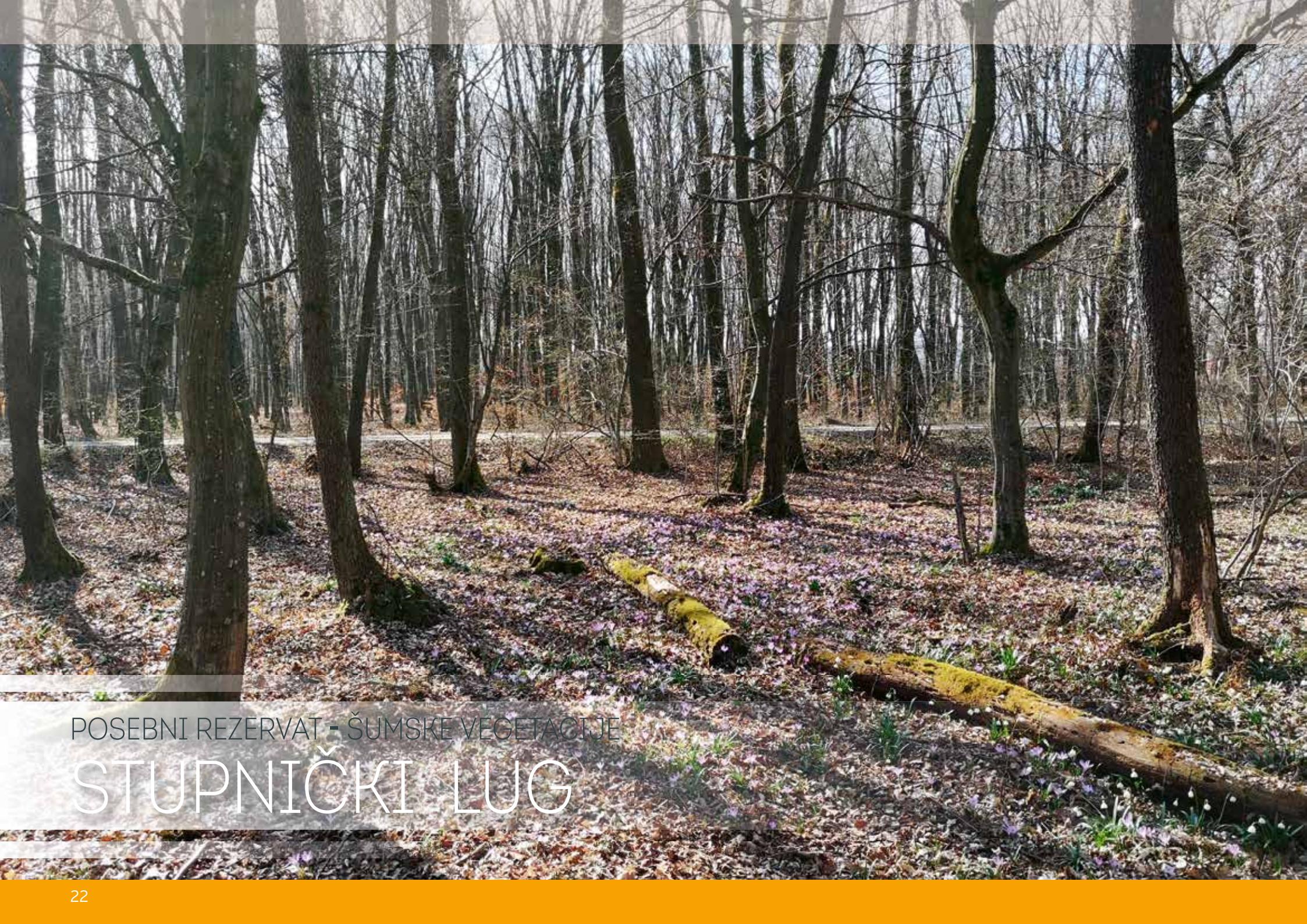
Posebni rezervat šumske vegetacije Varoški lug tipično je stanište šume hrasta lužnjaka u kojem su zastupljene zajednice hrasta lužnjaka i graba na gredama, a u nizinama šume hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom i rastavljenim šašem.

JESTE LI ZNALI?

U Hrvatskoj postoje dvije vrste roda, bijela i crna. Za razliku od svoje rođakinje bijele rode koja na krovovima i dimnjacima čuva hrvatska sela, samo pravi i strpljivi poznavatelji ptica mogu uočiti gnijezdo crne rode u visokim krošnjama starih šuma. Ona obitava u mirnim šumama koje su okružene potocima, lokvama, barama, kanalima i vlažnim livadama. Gnijezdo gradi na velikom starom drveću. Crne rode su monogamne. Parovi su dugotrajni, ali veza tijekom godine najčešće traje samo za gnijezdeće sezone i obnavlja se svakog proljeća.

Divlji zec

POSEBNI REZERVAT - ŠUMSKE VEGETACIJE
STUPNIČKI LUG

Pasji zub

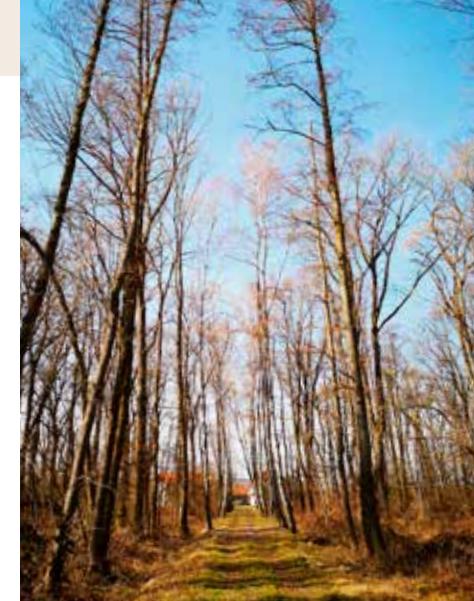
JESTE LI ZNALI?

Hrastovo grabove šume s a značajnim udjelom bukve reliktna je zajednica koja uspijeva u fragmentima u svega pedesetak nizinskih lokaliteta u Hrvatskoj. Jedan od ovih najpoznatijih lokaliteta upravo je Stupnički lug.

Stupnički lug zaštićen je 1964. godine kao poseban rezervat šumske vegetacije. Rezervat se nalazi oko 15 km jugozapadno od središta Zagreba, a obuhvaća površinu od 19,03 ha.

Značenje ovog područja je u tome što su se zadržala osnovna obilježja autohtone šume hrasta lužnjaka, koja spada među najstarije sastojine te vrste u Hrvatskoj. S obzirom na autohtonost i starost hrasta lužnjaka Stupnički lug ima veliku znanstvenu vrijednost za istraživanja u šumarstvu, a ujedno je idealno područje za boravak u prirodi - šetnju, vožnju biciklom, fotografiranje...

POSEBNI REZERVAT - ŠUMSKE VEGETACIJE
ČESMA

Prirodnu značajku šume Česma predstavljaju stoljetne, dobro očuvane šumske zajednice hrasta lužnjaka i običnog graba te šuma johe. Starost stabala procjenjuje se na oko 140 godina. Područje je zanimljivo i po bogatstvu životinjskog svijeta pa u njemu nalazimo jelene, srne, divlje svinje, zečeve, fazane i poljske jarebice, a od grabežljivaca lisice, kune, divlje mačke te jastrebove i sove. Šuma je i vrijedno stanište orla štekavca.

Područje posebnog rezervata šumske vegetacije Česma jedno je od tipičnih staništa hrasta lužnjaka u Hrvatskoj, u kojemu je prisutno sušenje hrasta lužnjaka. Regulacijom rijeke Česme znatno je promijenjen njezin tok pa su nastala duga i ravna korita, a stari krivudavi tok ostao je u šumi i na čistinama kao meandar u kojemu se zadržava voda.

Ukupna površina rezervata iznosi 50,84 ha, nalazi se na istočnom dijelu Zagrebačke županije, na području općine Farkaševac, a zaštićeno je 1982. godine.

JESTE LI ZNALI?

U dijelu šume Česme nalazi se crna joha na čunjevima koji nastaju uslijed plavljenja vode kao posebne tvorevine oko kojih se stvara mulj.

Veliki djetlić

Štekavac

POSEBNI REZERVAT - ŠUMSKE VEGETACIJE
NOVAKUŠA

Područje Novakuše zaštićeno je 1982. godine, a obuhvaća dva šumska odjela na površini od 1,95 ha. Nalazi se na istočnom dijelu Zagrebačke županije, na području općine Gradec.

Šezdesetih godina prošlog stoljeća na neke dijelove ovog područja umjetno su unešene četinjače, uglavnom obična smreka, europski ariš i borovac. Od strogo zaštićenih vrsta, u šumi hrasta lužnjaka i običnoga graba mogu se naći biljke iz porodice orhideja, širokolisna kruščika, jajoliki čopotac, šumska kokoška i mirisavi dvolist.

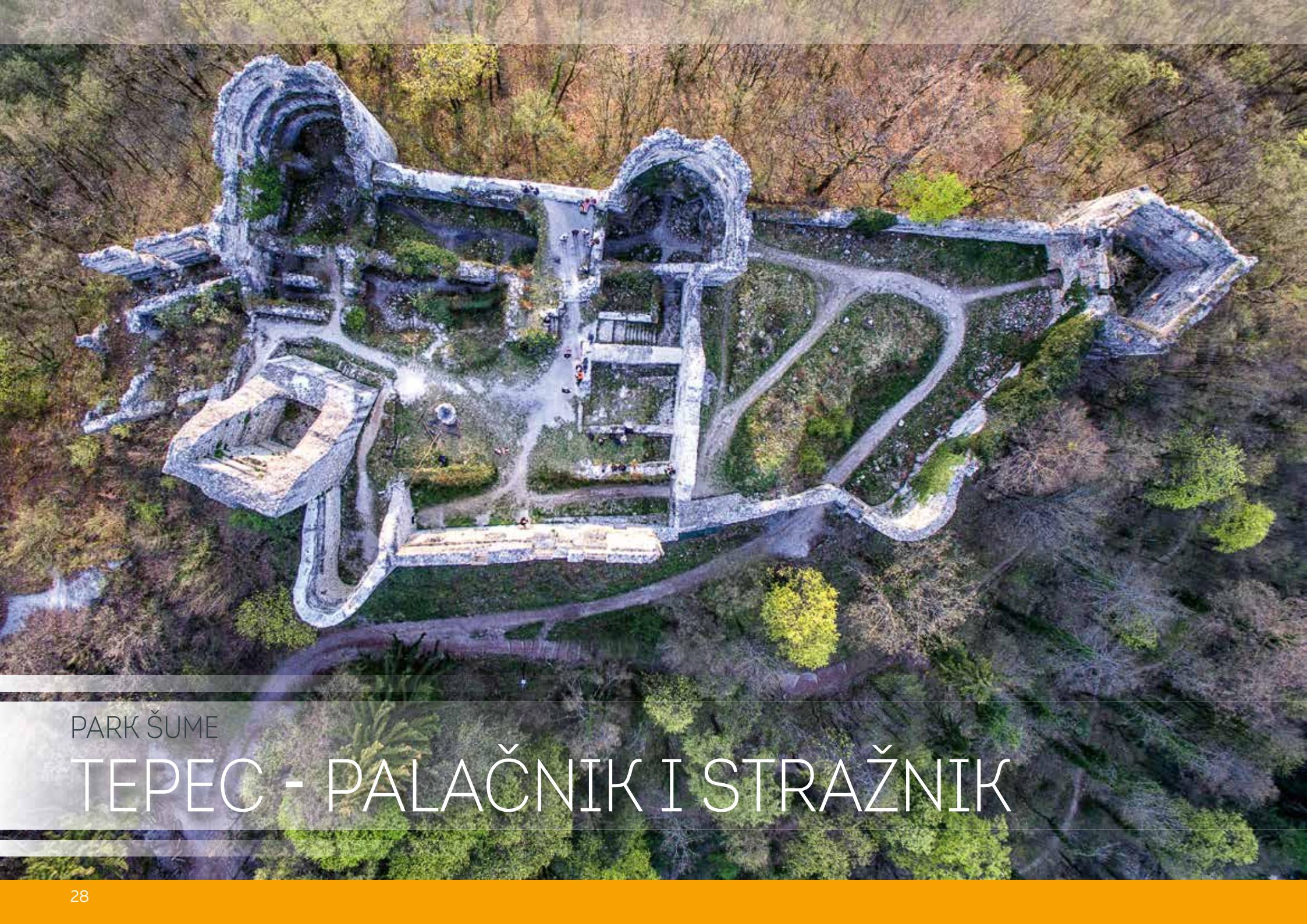
JESTE LI ZNALI?

**Jestivi gomolji
mirisavog dvolista
nekada su se pripremali
tako da se kuhanju ili
peku, a također su se i
sušili i mljeli u brašno
s obzirom na to da su
bogati škrobom.**

Orhideja - mirisavi dvolist

Vjeverica

PARK ŠUME

TEPEC - PALAČNIK I STRAŽNIK

U šumi Tepec nalaze se i ostaci starog grada Samobora koji datira iz 13. stoljeća. Brojni su kraljevi i plemići kroz stoljeća bili gospodari Samobor-grada, od češkog kralja Otokara, koji ga je dao izgraditi 1268. godine, vjerojatno na mjestu već postojeće građevine. Arpadovići, Babonići, Anžuvinci, Frankopani, Erdödyji, grofovi Celjski, Matija Korvin, Ungnadi, Gruberi, Auerspergi, Kulmeri, Kiepachi, Alnochi i Montecuccoli, velikaške su obitelji koje su godinama nadograđivale Samobor-grad i živjele u njemu. Od početnog romaničko-gotičkog burga s velikom kulom, s vremenom je zadobio kasnogotičko-renesansne oblike da bi krajem 17. i početkom 18. stoljeća postao barokizirani dvorac.

Park šume „Tepec-Palačnik“ i „Stražnik“ ukupne površine veće od 330 ha zaštićene su 1970. godine. Dio Tepec, zvan Anindol (po kapelici Sv. Ane), obrastao je različitim vrstama četinjača: smreka, bor, borovac, ariš, kesten i hrast. Palačnik je prirodna, kvalitetna šuma bukve s ponešto unesene crnogorce. Sunčani Stražnik mješovita je sastojina hrasta kitnjaka, cera, gorskog javora i crnog bora. Za razliku od bjelogoričnih šuma u samoborskom kraju, koje su autohtone, crnogorične šume umjetno su podignute pošumljavanjem koje je na Stražniku započelo 1900. godine. Navedeni šumski predjeli prepoznatljiva su krajobrazna cjelina grada Samobora. Još su sredinom 19. stoljeća Zagrepčani sve intenzivnije počeli odlaziti u gradsku okolicu, ponajprije radi zdravstvenih i rekreativnih potreba.

Na predjelu Tepeca ustanovljena je prisutnost 73 vrsta ptica. Neke od njih su jastreb, škanjac, crna žuna, mala ušara, veliki djetlić, bijela pastirica, palčić. Najzanimljivije je otkriće ptice zidarčac, visokogorske vrste koja živi na stijenama i liticama iznad granice drveća, a u zimskom periodu migrira u niža područja. Na području park-sume ova vrsta prisutna je na ruševinama Starog grada gdje se zadržava do pojave visokoga snijega.

JESTE LI ZNALI?

Park-šumom šetali su i stvarali neki od najpoznatijih književnika - Petar Preradović, Stanko Vraz, August Šenoa, Antun Gustav Matoš. Pjesnik Marko Vukasović ovdje je napisao omiljenu pjesmu svih Samoboraca „Kod kapele svete Ane“, a u Anin-perivoju snimljen je dio filma Kreše Golika „Tko pjeva zlo ne misli“.

Zidarčac

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ

ZELINSKA GLAVA

Područje Zelinske glave zaštićeno je 1992. godine kao značajni krajobraz. Površina zaštićenog područja iznosi 1.003,94 ha, a obuhvaća područje Male i Velike Reke s dolinskim livadama uz Veliku Reku, stari Zelingrad s okolicom, napušteni kop kamenoloma u dolini Velike Reke, otvoreni prostori vinograda i voćnjaka iznad predjela Hrastovec, dolinske i brdske livade Kladeščice te šumski kompleks doline potoka Bistrica.

Značajni krajobraz Zelinska glava pruža se sjeverozapadno od grada Sveti Ivan Zelina i predstavlja najistočnije ogranke masiva Medvednice. U krajoliku se izmjenjuju prostrane brdske livade sa šumama. U ovom području Medvednice očuvala se raznolikost i bujnost prizemnog raslinja u kojem se naročito ističu proljetnice.

JESTE LI ZNALI?

Unutar zaštićenog područja dominiraju zidine srednjovjekovnog Zelingrada izgrađenog u godinama nakon provale Tatara. Zelingrad se prvi puta spominje 1295. godine kada se u njemu nalazio kaštelan s kraljevskom posadom.

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ
TUROPOLJSKI LUG

Kosac

JESTE LI ZNALI?

Tajanstvena ptica kosac dolazi u naše krajeve
zaljubiti se i podići obitelj. Tijekom gniađenja vrlo
rijetko leti i većinu vremena provodi skriven u travi.
Ugrožava ga zarastanje livada, prerana košnja kao
i košnja brzom mehanizacijom te kružna košnja
od ruba prema sredini polja. Zbog toga su kosci
(i ptica, i čovjek) simbol suživota ljudi i prirode.

Bjelouška

Turopoljski lug i vlažne livade uz rijeku Odru zaštićene su 2003. godine kao značajni krajobraz ukupne površine 3.403,56 ha. Na ovom području isprepliću se tri cjeline. To su još uvijek očuvani kompleks poplavnih šuma hrasta lužnjaka - Turopoljski lug, vlažne livade uz rijeku Odru te prirodni tok rijeke Odre. Odransko polje s okolnim šumama predstavlja prirodnu retenciju, što znači da može primiti ogromne količine vode te na taj način štiti naselja koja se nalaze nizvodno uz rijeku Savu.

Dosadašnja istraživanja pokazala su kako se ovo područje odlikuje velikom raznolikošću staništa, a time i bogatstvom biljnih i životinjskih vrsta, od kojih je većina zaštićena Zakonom o zaštiti prirode, a pojedine su zaštićene i na europskoj razini. Zabilježeno je 48 različitih stanišnih tipova, 358 biljnih svojti, 133 vrsta kornjaša, 60 vrsta pauka, 73 vrste danjih leptira, 23 vrste vretenaca, 13 vrsta vodozemaca, 9 vrsta gmazova, 23 vrste riba i 33 vrste sisavaca. Ova staništa se osobito ističu brojnošću i raznolikošću vrsta ptica, kojih je zabilježeno više od 200 vrsta. Od onih najugroženijih treba istaknuti orla klikaša, štekavca, eju livadarku, crnu rodu te kosca, koji se gnijezdi na vlažnim livadama uz Odru.

Zbog redovitih poplava, život na ovom području nije nimalo lagan, ali na takve uvjete naviknuti su i ljudi, ali i biljke i životinje koje tamo obitavaju.

SPOMENIK PRIRODE - GEOMORFOLOŠKI
GRGOSOVA ŠPILJA

JESTE LI ZNALI?

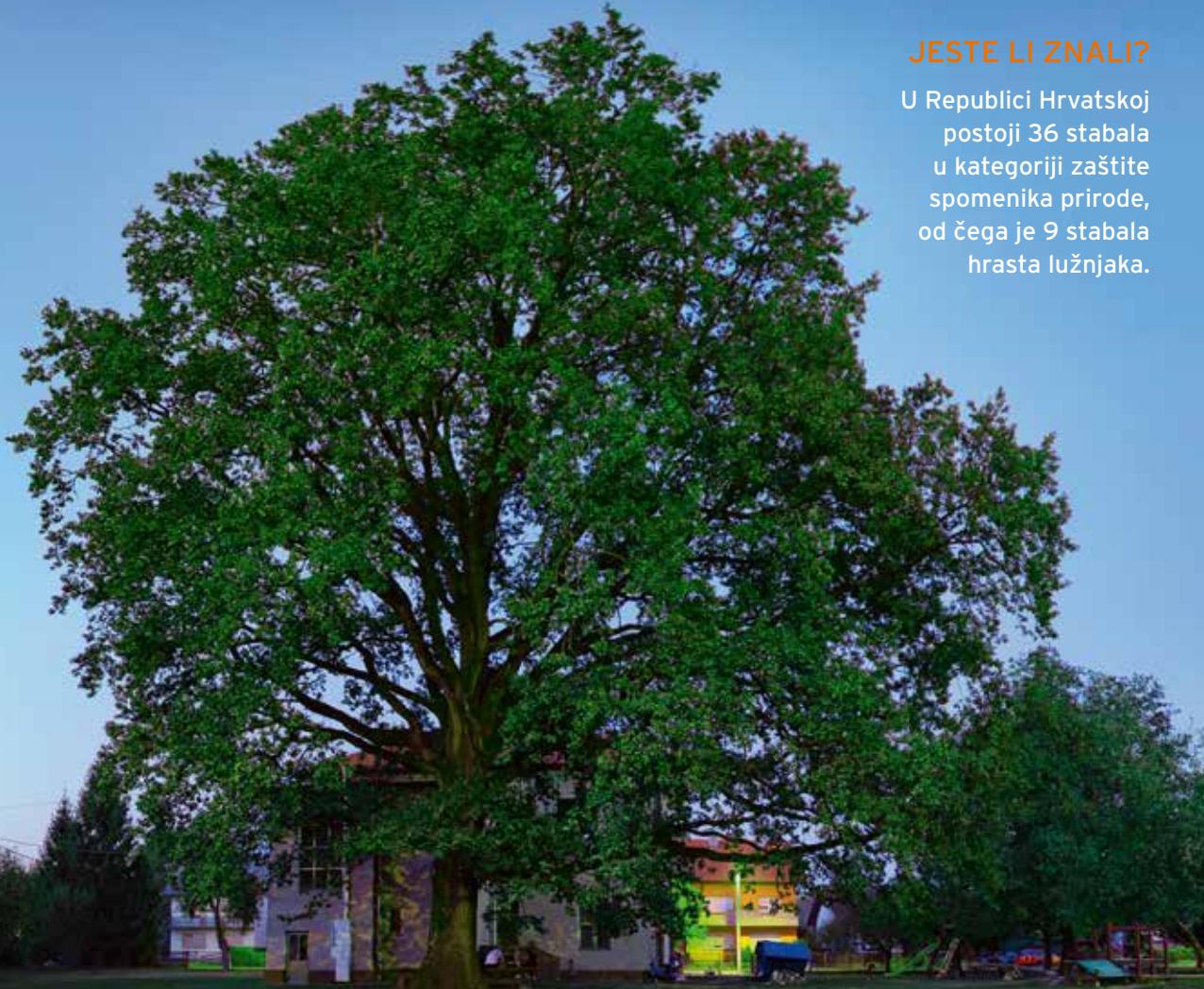
U Grgosovoj špilji živi devet skupina beskralješnjaka; pauci, lažtipavci, jednakožni rakovi, strige, dvojenožne, skokuni, dvorepcii, kornjaši i ravnokrilci. Hrvatska je svjetsko žarište bioraznolikosti prema bogatstvu podzemnim vrstama te su mnoge vrste koje nastanjuju hrvatsko podzemlje endem Hrvatske ili Dinarida.

U selu Otruševec pokraj Samobora krajem 1973. godine Josip Grgos je, prilikom kopanja i miniranja kamena koji je koristio za proizvodnju vapna, otkrio špilju. Špilja je 1974. godine zaštićena kao geomorfološki spomenik prirode. Četrdeset godina kasnije, prilikom radova na proširenju prostora za prihvat posjetitelja, otkriven je ulaz u drugu špilju, poznatu kao „Nova Grgosova špilja“. Špilja je od 2008. godine uređena za posjete. Obje špjeve su relativno malih dimenzija, ali izuzetno bogate špiljskim ukrasima te predstavljaju turističku atrakciju i prepoznatljiv su dio geobaštine Zagrebačke županije.

Posebna vrijednost špilja brojne su sige u različitim bojama: bijele, bijedo - žute, žute, narančaste i smeđe. Prema analizi sige iz špilje došlo se do saznanja da se sastoji od 95% kalcijevog karbonata i 5% alumosilikata. Do sada su analizirane dvije sige iz nove Grgosove špilje, njihova starost i klimatski uvjeti koji su nekad vladali. Jedan stalaktit počeo je rasti prije 10 500 godina, a prestao je rasti prije oko 2 300 godina. U razdoblju rasta rastao je brzinom od 0,8 do 1 cm u 100 godina ili 0,08 do 0,01 mm godišnje. Najstariji dio drugog stalagmita star je oko 40 000 godina s promjenom brzine rasta od 0,1 do 1 cm u 100 godina.

SPOMENIK PRIRODE - RIJETKI PRIMJERAK DRVEĆA HRAST U RAKITOVCU

JESTE LI ZNALI?

U Republici Hrvatskoj postoji 36 stabala u kategoriji zaštite spomenika prirode, od čega je 9 stabala hrasta lužnjaka.

U dvorištu Područne škole Rakitovec nalazi se stablo hrasta lužnjaka zaštićeno 2001. godine. Starost stabla je oko 110 godina, visina oko 22 metara, promjer krošnje gotovo 20 metara, obujam oko 380 cm i prsni promjer 121 cm. Zbog njegove starosti, veličine i imozantnosti Skupština Zagrebačke županije zaštitila ga je 2001. godine u kategoriji spomenika prirode, kao rijetki primjerak drveća.

Povodom Dana planeta Zemlje JU Zeleni prsten Zagrebačke županije zasadila je s djecom pokraj stoljetnoga hrasta „mlađega brata“ u cilju buđenja svijesti te utjecaja na razmišljanja djece o zaštiti prirode i očuvanju našeg planeta.

msnobody/Shutterstock.com

Tisa se nalazi uz zgradu u Perkovčevoj ulici br. 17 u Samoboru. Zaštićena je 1963. godine. Predstavlja stoljetni i lijep primjerak autohtonog crnogoričnog stabla. Deblo spomenute tise račva se na visini od 50 cm u dva kraka, a krošnja je impozantna s visinom preko 10 m.

JESTE LI ZNALI?

Prema obiteljskoj predaji, tisa je starija od 250 godina.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE
SAMOBOR - TISA

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

SAMOBOR - PARK U LANGOVOJ 39

Bijela šumarica

JESTE LI ZNALI?

U parku se nalazi jedini primjerak libanonskog cedra u Samoboru.

Šafran

Park je smješten u Samoboru, u Langovoju ulici br. 39, (uz kuću Wagner - Bilokapić) u neposrednoj blizini glavnog trga. Nastao je 1878. godine kao mali pejsažni perivoj s vrijednim i skladnim skupinama drveća, a 1962. godine stavljen je pod zaštitu kao spomenik parkovne arhitekture. Površina parka iznosi 0,61 ha.

Od svog nastanka do danas, florni sastav parka se promijenio, ali vrtnu posebnost zadržao je s izuzetno lijepim primjercima stabala koja ga i danas krase. Najstariji primjerici drveća u parku su stara crvenolisna bukva (opseg preko 3 m), koja je zasađena prilikom osnivanja parka te mamutovac (opseg preko 5 m), zasađen 1880. godine. Značajne vrste u parku su i koloradska jela, tuja, virginijjska borovica, tulipanovci, libanonski cedar, ginko, Veitchijeva jela, kanadska čuga, europski ariš, skupine smreka, tisa, obični bor, katalpa, gledičija, gimnokladus, javor mlječ, piridalni hrast, crvena bukva i žalobni grab.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

LUG SAMOBORSKI - PARK OKO DVORCA

Park u Lugu zaštićen je 1964. godine, a površine je 6,46 ha. Podignut je oko historicističkog dvorca „Balagovi dvori“ sa stilskim elementima baroka. U prošlosti je bio u vlasništvu plemićkih obitelji Drašković, Erdödy, Kulmer i Kiepac. Dvorac i park dobili su svoj današnji izgled 1830. godine te je ovo najveći perivoj uz dvorac na samoborskom području.

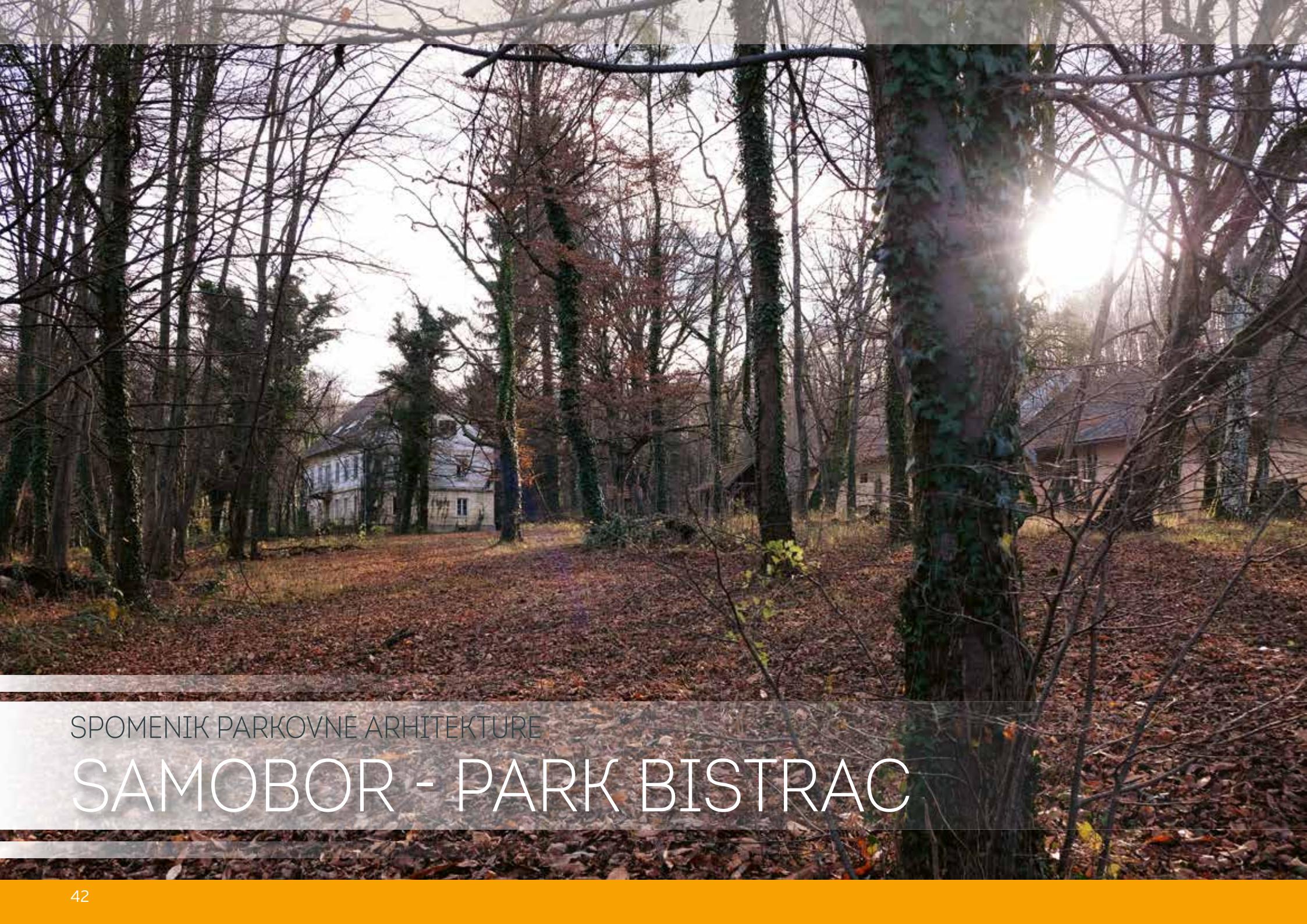
Park je podignut na prirodnom staništu šume hrasta lužnjaka, graba i bukve od kojih su se očuvale manje skupine. U samom parku nalazi se veći broj egzotičnog bjelogoričnog i crnogoričnog drveća, od kojih je vrijedno spomenuti platane, močvarni čempres, američki borovac, ariš i gigantsku tuju.

Od domaćih vrsta osobito se ističe impozantni stoljetni hrast lužnjak te skupina bukve, graba i divlji kesten. Najstariji primjerici drveća u parku su stara platana (opseg oko 3 m) te hrast lužnjak (opseg oko 4,5 m), zasađeni oko 1880. godine.

JESTE LI ZNALI?

Park je oblikovan u slobodnom engleskom stilu s malim jezerom i otočićem u sredini te je jedini tog tipa u gradu Samoboru.

Platana

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

SAMOBOR - PARK BISTRAC

Jetrenka

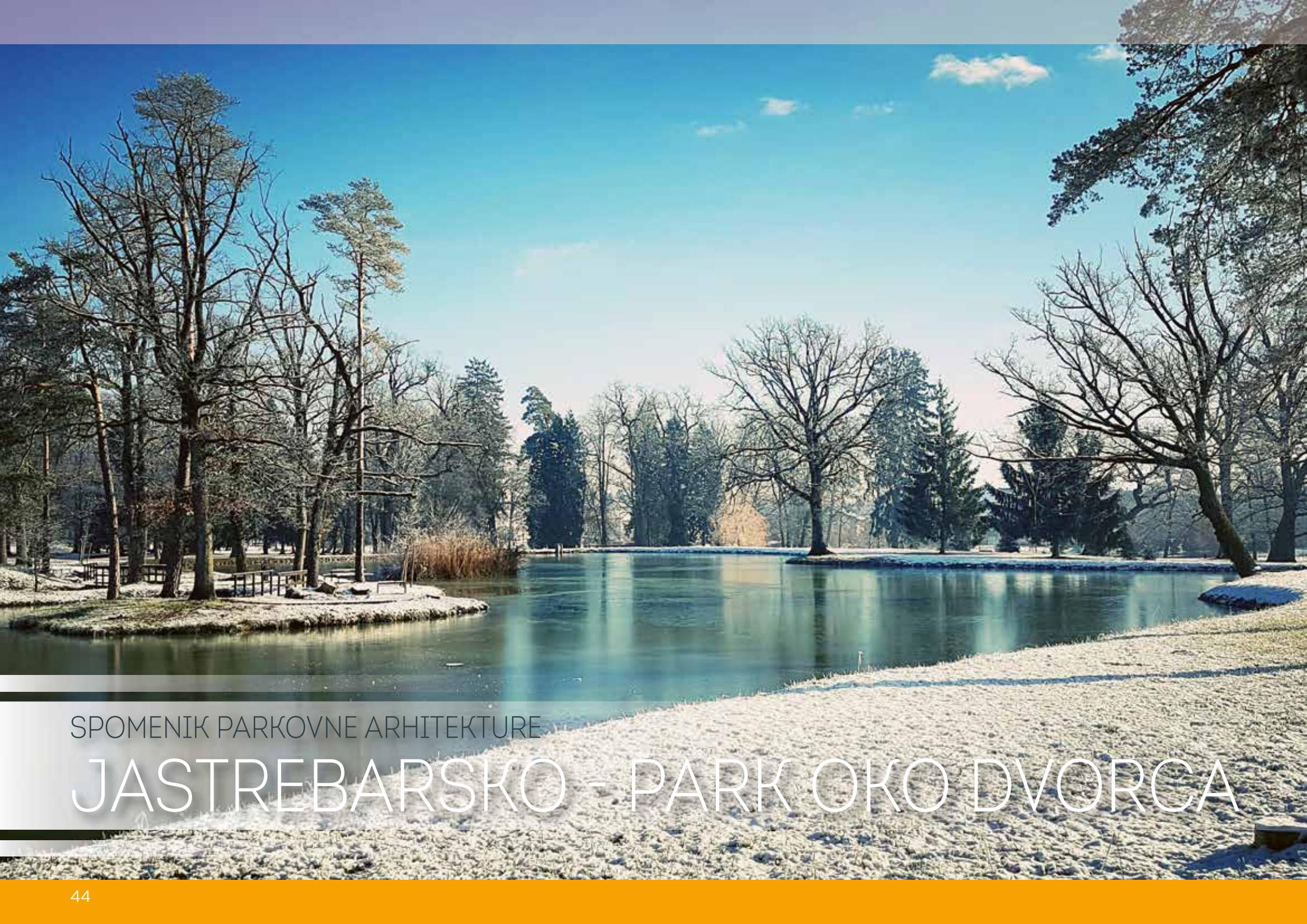
Park Bistrac zaštićen je 1969. godine. Površine je 2,13 ha. Park oko kurije osnovali su prvotni vlasnici Ruic de Roxas. Oblikovan je u slobodnom stilu, a u njegovom biljnom inventaru ima bjelogorice i crnogorice, od kojih se po starosti i obujmu krošnje posebno ističu crvenolisna bukva prsnog promjera 1,30 m i favorolisna platana, kao i stabla ariša i smreke.

Osim navedenih stabala, ističu se i primjerici divljeg kestena, graba i drugih autohtonih vrsta drveća. Park, kao i dvorac s gospodarskim zgradama, često je mijenjao vlasnike i korisnike, ali se redovito održavao sve do osamdesetih godina prošlog stoljeća.

JESTE LI ZNALI?

U proljeće park nasele brojne proljetnice. Najzastupljenije su visibabe, proljetni drijemovci (zvončići), šafrani, jaglaci, kockavice i šumarice. Visibaba je najranija proljetnica, cvjeta već pod snijegom, šafran pak ne uspijeva u sjeni, voli svjetla i prozračna područja.

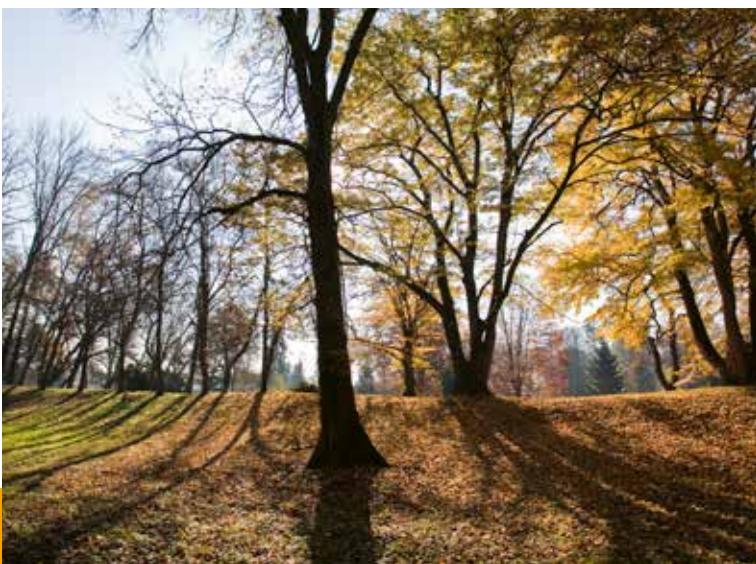
SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

JASTREBARSKO - PARK OKO DVORCA

Od egzota značajniji su po starosti i razvijenosti krošnje katalpa, sofora, kao i žalosne vrbe u okopu dvorca.

Zbog svoje dimenzije te lijepi i široke krošnje, bukva je česti stanovnik parkova i perivoja. Jedan poseban primjerak svakako je jaskanska bukva, višestoljetno stablo perivoja dvorca Erdödy u Jastrebarskom koje je nastradalo u oluji 2013. godine.

Spomenik parkovne arhitekture Park u Jastrebarskom krajobrazno je oblikovan u engleskom pejzažnom stilu. Glavna karakteristika ovog stila je oblikovanje prostora u harmoničnom prožimanju duha i prirode. Takvi parkovi namijenjeni su prije svega odmoru i rekreaciji građana, što je glavna svrha i ovog perivoja. Park površine 10,1 ha pod zaštitom je od 1963. godine.

U parku postoji šezdesetak biljnih i životinjskih vrsta. Park u sebi krije brojne vrijedne biljne vrste, kao što su autohtoni primjerici hrasta lužnjaka, javora, crvenolisne bukve i grabe te impozantne skupine starih visećih smreka, ariša i šumskog bora.

JESTE LI ZNALI?

U parku se nalazi i dvorac Erdödy. U prvotnoj funkciji bio je to dvorac tipa Wasserburg, nizinska tvrđava okružena vodenim opkopima koji su danas zasuti i ozelenjeni, ali vidljivi u obličeju terena. Prema arhivskim podacima dvorac-kaštel sagradio je ban Matija Gereb između 1483. i 1489. godine. U prvoj polovici 16. stoljeća obitelj Erdödy dolazi u posjed jastrebarskog vlastelinstva pa tako i dvorca te ga posjeduje sve do 1922. godine

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

BOŽJAKOVINA - PARK OKO DVORCA

Park u Božjakovini zaštićen je 1965. godine na površini od 7,39 ha. Posjed na kojem se nalazi zaštićeni park oko dvorca nekada je pripadao obitelji Frankopan, a kasnije i obitelji Drašković. U drugoj polovici 19. stoljeća park je obnavljan i služio je za potrebe Šumarske akademije u Zagrebu. Okolne površine uz park postale su ogledno zemaljsko dobro. Kasnije je park tretiran kao arboretum Savske banovine. U parku se nalaze stari i uščuvani primjerici drveća, od kojih se posebno ističu mamutovac, platane, kavkaska, andaluška i koloradska jela, smreka, američka tuja, tisa, Jeffrexov bor, američki likvidambar, maklura, gorski javor, javor mlječ, srebrnolisni javor, hrast lužnjak, lipa, divlji kesten i poljski jasen.

JESTE LI ZNALI?

Godine 1931. u Božjakovini je utemeljena Vrtlarska škola, prva u Hrvatskoj.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

SAMOBOR - PARK MOJMIR

JESTE LI ZNALI?

Sibirski ariš je zanimljiva vrsta jer, iako ima igličasto lišće, listopadna je biljka. Stablo može narasti i do 40 metara, s promjerom debla većim od 1,5 metara.

Park Mojmir u Samoboru, Giznik br. 43, smjestio se na blago nagnutoj sjeverozapadnoj padini Gizničkog brijege. Zaštićen je 1976. godine na površini od 1,02 ha. Osnovao ga je i dao zasaditi drvećem u drugoj polovici prošlog stoljeća sudac Stjepan Drčić. Danas je u vlasništvu obitelji Muačević. Kompozicija parka je u slobodnom stilu.

Središnji dio parka nekada je bio simetrično zasađen živicama od šimšira i grmovima božura, u stilu baroknog partera. Park ima vrlo bogatu dendrofloru u kojoj dominiraju španjolska jela, grčka jela, smreka visećih grana, sibirski ariš, japanski pačempres, američki tulipanovac, platana, crvenolisna bukva, američka lipa, jablan, gorski javor i javor mlječe.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

PARK OKO DVORCA LUŽNICA

Park oko dvorca Lužnica zaštićen je 2019. godine, na površini od 11,65 ha. Perivoj izveden u engleskom parkovnom stilu uz utjecaj francuskog kasnobaroknog vrta, s oblikovanim živim ogradama uz koloritne cvjetne gredice. Od značajnih obilježja ističe se na jugozapadnoj strani perivoja jezero bogato florom i faunom prema kojem vode dvije šetnice, a u neposrednoj blizini nalaze se dva gaja (mali šumski dijelovi) uz odmorišta.

U gornjem dijelu perivoja prevladavaju održavani travnjaci dok nižom razinom dominiraju cvjetne livade pejzažnog stila sa sjenicama, mostovima i klupama s odmorištima. Uz soliterna stabla pojavljuju se skupine stabala, gajevi, dok se na nižim razinama perivoja koristi ukrasno grmlje te cvjetni elementi u kojima prevladavaju ruže stablašice. Drvoređni dio omeđuje istočnu granicu do ulaza u perivoj.

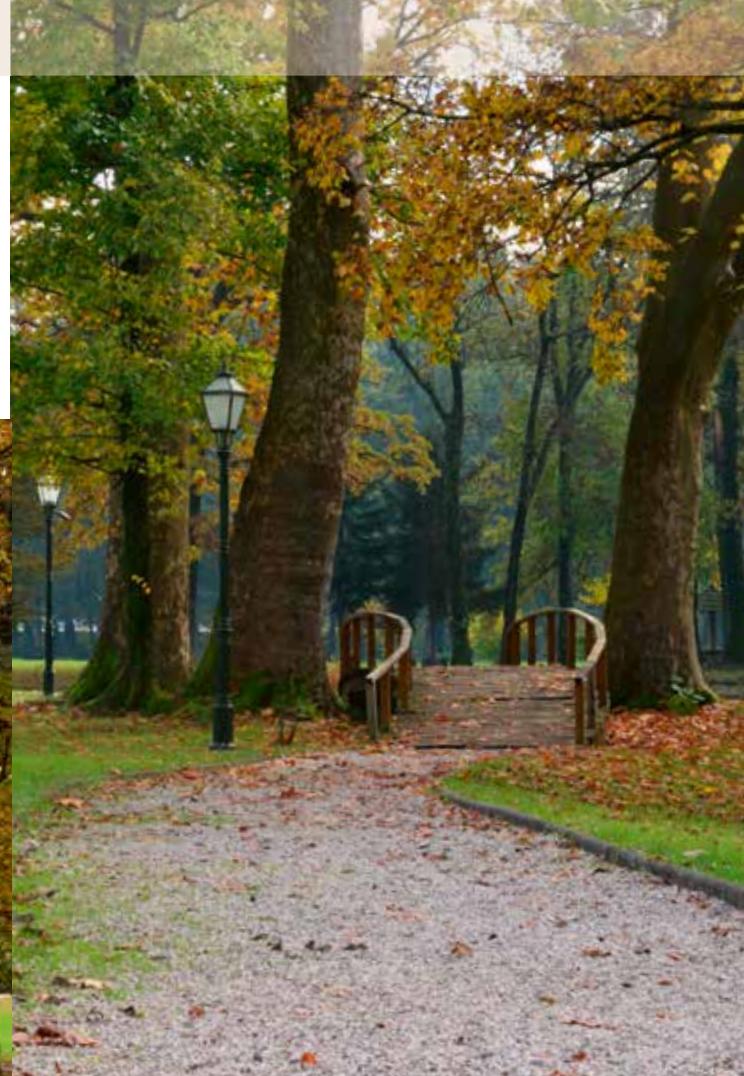
JESTE LI ZNALI?

Sa sjeverne strane dvorca nalazi se veličanstvena platana, prema predaji stara više od 300 godina!

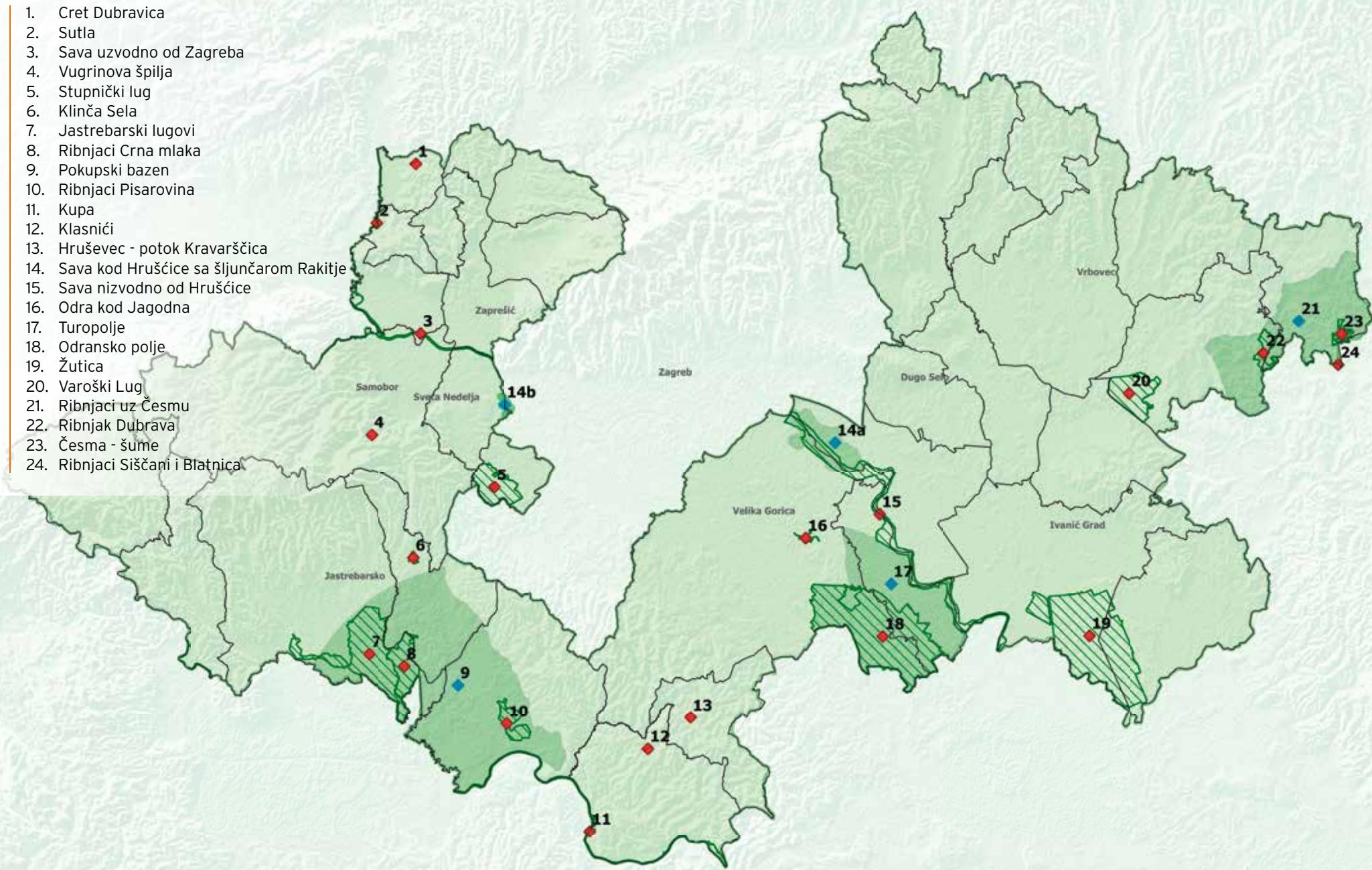
Dvorac Lužnica izgrađen je u drugoj polovici 18. stoljeća i primjer je višekrilnog otvorenog dvorca kakve nalazimo i u Hrvatskom zagorju. Dvorac ima status kulturnog spomenika prve kategorije.

U vlasništvu je Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, a u prostorijama dvorca djeluje Duhovno-obrazovni centar Marijin dvor koji vode časne sestre.

KARTA NATURA PODRUČJA

1. Cret Dubravica
2. Sutla
3. Sava uzvodno od Zagreba
4. Vugrinova špilja
5. Stupnički lug
6. Klinča Sela
7. Jastrebarski lugovi
8. Ribnjaci Crna mlaka
9. Pokupski bazen
10. Ribnjaci Pisarovina
11. Kupa
12. Klasnići
13. Hruševac - potok Kravarščica
14. Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje
15. Sava nizvodno od Hrušćice
16. Odra kod Jagodna
17. Turopolje
18. Odransko polje
19. Žutica
20. Varoški Lug
21. Ribnjaci uz Česmu
22. Ribnjak Dubrava
23. Česma - šume
24. Ribnjaci Siščani i Blatnica

Gatalinka

Što je Natura 2000?

Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i doprirodnih stanišnih tipova. Do sada je u Ekološku mrežu uključeno oko 26 000 područja na gotovo 20% teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu.

Natura 2000 obuhvaća područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratoričnih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti - POP i područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju - POVS.

Osim zaštićenih područja, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije upravlja s 24 područja ekološke mreže. Od toga njih 4 se odnosi na područja očuvanja značajnih za ptice (POP) (Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje, Turopolje, Pokupski bazen i Ribnjaci uz Česmu) i 20 na područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) (Cret Dubravica, Vugrinova Šilja, Gornji Hruševac - potok Kravarščica, Klasnići, Česma - šume, Varoški lug, Ribnjaci Pisarovina, Sava nizvodno od Hrušćice, Stupnički lug, Kupa, Odra kod Jagodna, Žutica, Ribnjaci Crna mlaka, Klinča Sela, Sutla, Ribnjaci Siščani i Blatnica, Odransko polje, Jastrebarski lugovi, Ribnjak Dubrava i Sava uzvodno od Zagreba.

NATURA PODRUČJE
ŽUTICA

Specifična je po tome što je već 40 godina naftno polje s više od 200 bušotina, a u šumi je opstao bogat biljni i životinjski svijet karakterističan za močvarne šume sjeverne Hrvatske. U šumi Žutica pronalazimo vrlo velik broj različitih staništa.

Šuma Žutica je jedna od najvećih nizinskih poplavnih šuma u Hrvatskoj i prva prirodna retencija rijeke Save nizvodno od Zagreba. Prostire se u zoni poplavnog područja Lonjskog polja, na više od 4 600 ha, i spada u nizinske poplavne šume. Od Zagreba je udaljena tridesetak kilometara i smještena je na području grada Ivanić-Grada i općine Križ. Poplavno područje šume Žutica karakteriziraju rukavci, kanali, mrtvaje, jezera i pogodno su stanište za raznolik životinjski svijet.

Osim nepreglednih močvara za Žuticu je karakteristična šuma pravih zelenih divova hrasta lužnjaka u čijoj sjeni raste grm velike žutilovke po kojem je šuma, najvjerojatnije, i dobila ime. Na rubu šume nalazi se jedno od najdinamičnijih, ali nažalost i najugroženijih staništa - to su poplavni pašnjaci šume Žutica.

Zanimljivo je napomenuti da je u šumi Žutica pronađena četvrtina od ukupnoga broja vrsta vodozemaca i gmazova koji žive u Hrvatskoj. Zbog toga izuzetnoga bogatstva biljnoga i životinjskoga svijeta, Žutica je dio Europske ekološke mreže - Natura 2000.

Dosadašnjim istraživanjima zabilježeno je 309 vrsta noćnih leptira, 9 vrsta vodozemaca i 6 vrsta gmazova. Žutica je važno stanište za velikog i dunavskog vodenjaka, crvenog mukača, barsku kornjaču, dabra i vidru.

Barska kornjača

Žutica je uvrštena u ekološku mrežu i s ciljem očuvanja četiri vrijedna stanišna tipa: prirodne eutrofne vode, subatlantske i srednjoeuropske hrastove i hrastovo-grabove šume, aluvijalne šume i poplavne miješane šume.

Hrvatski posavac

Kockavica

Močvarna smeđa žaba

Noćni leptir

JESTE LI ZNALI??

Plave žabe nisu uvijek plave! Kako bi privukli ženke, u vrijeme parenja mužjaci močvarne smeđe žabe postupno mijenjaju boju u nebeskoplavu. Što je savršenija plava boja - bit će više potomstva!

NATURA PODRUČJE

SAVA KOD HRUŠĆICE SA ŠLJUNČAROM RAKITJE

Sava kod Hrušćice posljednji je preostali lokalitet na rijeci Savi na kojemu se još uvijek u značajnijoj mjeri stvaraju staništa prirodnih šljunčanih sprudova i otoka. Neobraštene strme obale rijeka i slabo obrasli ili goli sprudovi bitna su staništa za gniježđenje ptica kao što su čigre i kulici koji rade gnijezda na šljunkovitim sprudovima, odnosno za gniježđenje bregunica, pčelarica i vodomara koji rade gnijezda u strmim i neobraštenim obalama.

U granice područja 2019. godine uključena je i šljunčara Rakitje na kojoj se nalazi najveća hrvatska kolonija crvenokljune čigre. Tamo se gnijezdi do 130 parova čigri koje se hrane uglavnom na rijeci Savi. Ostatak populacije od tridesetak parova čigri gnijezdi se na platformi izgrađenoj u sklopu Interreg projekta „Čigra“ na jezeru Siromaja u općini Rugvica. Osim male i crvenokljune čigre ovo Natura područje važno je i za očuvanje vodomara, male prutke, bregunice i rusog svračka. Veličina njihove populacije ukazuje na kvalitetu vode u Savi.

NATURA PODRUČJE

POKUPSKI BAZEN

Pršljivac

Čaplja danguba

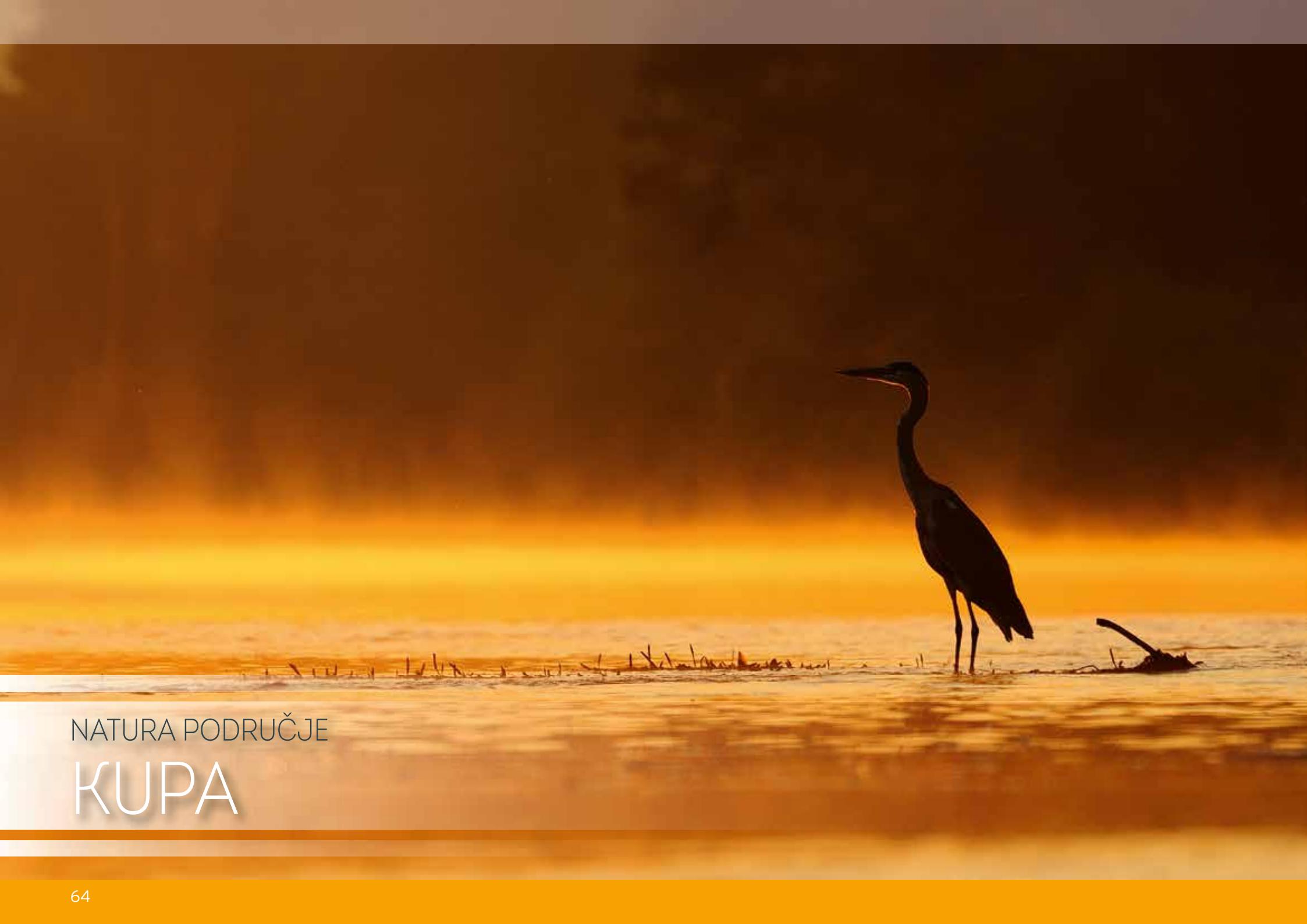
Pokupski bazen je prostrano vlažno područje s vrlo bogatim poplavnim šumama hrasta lužnjaka i travnjaci ma koje se prostire na više od 35 000 ha, na jugozapadnom dijelu Zagrebačke i sjevernom dijelu Karlovačke županije. Šumski kompleks jedan je od najvećih u Hrvatskoj, a pokriva nizinski sliv rijeke Kupe. Vlažna staništa obuhvaćaju ribnjake Crna mlaka, Draganići i Pisarovina te poplavne travnjake i šume koji ih okružuju.

Za vrijeme jesenskih migracija na ovom području redovito se zadržava više od 20 000 ptica. U Pokupskom bazenu do sada je забиљежено око 250 vrsta ptica. Većina njih su ptice močvarice, ali ribnjaci su važni i za šumske gnjezdarice koje se na njima hrane, попут štekavca, crne rode i orla kliktaša.

Pokupski bazen područje je važno за очuvanje 43 vrste od kojih je čak 12 ugroženo, tj. prijeti im veliki rizik za izumiranje. To su orao kliktaš, eja močvarica, eja livadarka, štekavac, crna lunja, čaplja danguba, crna roda, patka gogoljica, bukavac, kosac, te siva i riđa štijoka.

lijevo: Velika bijela čaplja, desno: Siva čaplja

NATURA PODRUČJE
KUPA

Rijeka Kupa dio je Natura područja u cijeloj svojoj dužini od 296 km, od izvora u Razlogama u Gorskom kotaru pa sve do ušća u rijeku Savu kod Siska. Sastoji se od vrijednih staništa - vodni tokovi s vegetacijom, hidrofilni rubovi visokih zeleni uz rijeke i šume, izvorci uz koje se taloži sedra, karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom, aluvijalne šume, poplavne miješane šume. Neke od ciljnih Natura vrsta koje ovdje obitavaju su ribe vijun, potočna mrena, dunavska paklara, bjeloperajna krkuša, peš i mladica, potočni rak, leptiri mala svibanjska riđa, danja medonjica i kiseličin vatreni plavac, dabar, vidra te školjkaš obična lisanka.

Velika mora

Obična lisanka

NATURA PODRUČJE

SAVA UZVODNO OD ZAGREBA

Blistavac

Plotica

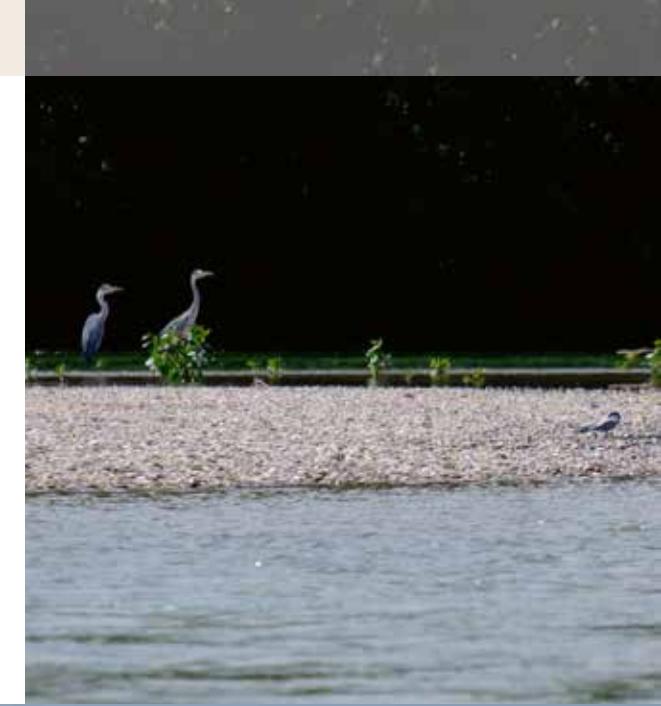

Plotica

Natura područje Sava uzvodno od Zagreba prostire se od granice sa Slovenijom do granice Zagrebačke županije i Grada Zagreba, a uključuje i pritok rijeke Save, potok Breganu. Potok Bregana uključen je u Nacionalnu ekološku mrežu kao jedino poznato područje obitavanja ribe blistavac u Hrvatskoj. Ostale važne vrste riba koje obitavaju u ovom Natura području su potočna mrena, veliki vijun, vijun, dunavska paklara, tankorepa krkuša, plotica, zlatni vijun i mali vretenac.

Blistavac je mala, slatkovodna riba iz reda šaranki. Živi u jatima brzotekućih, čistih voda pješčanog ili kamenitog dna. Vrlo je neobično obojena i prepoznatljiva po tamnoj liniji duž bokova tijela i narančasto-crvenom obojenju baza trbušnih i prsnih peraja. Ribičima i dalje ostaje nepoznanica jer se vrlo rijetko lovi na udicu.

Mala prutka

NATURA PODRUČJE
ODRANSKO POLJE

Žuti mukač

Ciljne vrste za ovo područje su: crveni i žuti mukač, veliki vodenjak i veliki panonski vodenjak, barska kornjača, dvoprugasti kozak, jelenak, hrastova strizibuba, močvarna riđa, kiseličin vatreni plavac, dabar, vidra, veliki potkovnjak, riđi šišmiš, širokouhi mračnjak i četverolisna raznorotka. Ciljni stanišni tipovi su: amfibija staništa, prirodne eutrofne vode s vegetacijom, nizinske košanice, subatlantske i srednjo-europske hrastove i hrastovo-grabove šume te aluvijalne šume.

Rijeka Odra predstavlja okosnicu hidrološkog režima ovoga prostora, a nastaje od nekoliko izvora podzemnih voda sjeverno od Velike Gorice, teče kroz Odransko polje paralelno sa Savom i kod Siska se ulijeva u Kupu. Ovo poplavno područje odlikuju mikroreljefni oblici koji uvjetuju nastanak različitih vlažnih staništa travnjačkih biljnih zajednica i šumskih zajednica ovisnih o režimu plavljenja, ali i razini podzemne vode.

Vidra

Kiseličin vatreni plavac

Obični jelenak

Bijeli vilenjak

NATURA PODRUČJE

SAVA NIZVODNO OD HRUŠĆICE

Ciljne vrste ovog područja su ribe velika pliska, bolen, veliki vijun, vijun, dunavska paklara, prugasti balavac, gavčica, bjeloperajna krkuša, plotica, mali vretenac, veliki vretenac, vretence rogati regoč i školjkaš obična lisanka. Važne vrste ovog područja su i ribe kečiga i manjić te biljke šilj i rezac.

Natura područje Sava nizvodno od Hrušćice proteže se od granice Grada Zagreba i Zagrebačke županije kod naselja Hrušćica i Drenje Ščitarjevsko pa sve do granice sa Srbijom. Rijeci Savi svojstvena je iznimna biološka i krajobrazna raznolikost. Njezino porječje sadržava velike površine riječnih močvara i nizinske komplekse šuma, a jedinstven je primjer rijeke s poplavnim nizinama, koje kao prirodne retencije ublažavaju poplave.

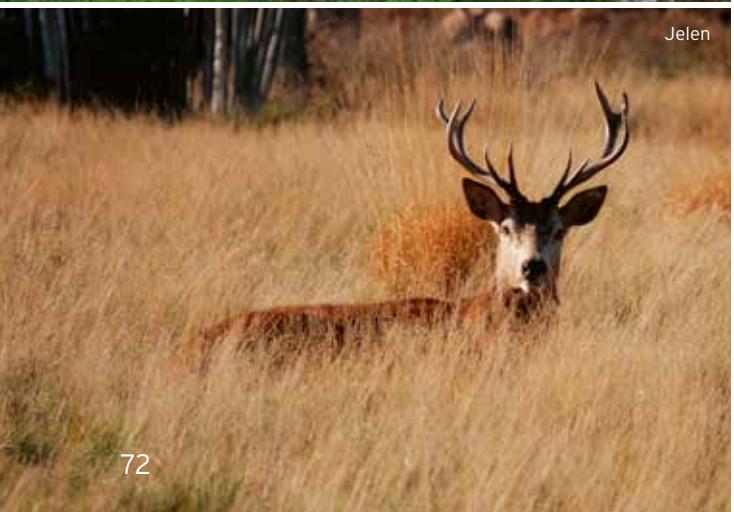
Vrijedna staništa koja ovdje nalazimo su prirodne eutrofne vode, rijeke s muljevitim obalama obraslim vegetacijom i aluvijalne šume.

Lastavica

Pjegavi daždevnjak

Jelen

Crvendač

